

MILLORANT ELS MERCATS EN L'ÀREA MEDITERRÀNIA

Gabriel Cazado/Mercats de Barcelona

La mar mediterrània ha estat el lloc de naixement de moltes cultures i civilitzacions. La idea d'Europa com a lloc i espai comú va néixer a les seves ribes. Des de temps molt antics, aquest mar anomenat "mesogios", (que significa "entre les terres" en grec antic), ha contribuït a la creació de xarxes i vincles entre els seus pobles. La mediterrània segueix sent avui un camí, una forma de transport més que un obstacle. És un pont que fa possible l'intercanvi d'idees i mercaderies.

La creació de places i mercats a les ribes del mar es remunta als temps dels antics fenicis, grecs i romans. Els mercats han estat crucials per determinar el tipus i la

forma de les ciutats modernes i el seu posterior desenvolupament. Anar a Plaça, al mercat, és avui encara un acte molt similar al que sempre ha estat, i és una característica de la forma de vida mediterrània, un estil de vida saludable, basat en el consum de productes frescos produïts i comercialitzats en la proximitat. Als mercats la gent no es limita a adquirir béns: dialoguen, participen i comparteixen les seves vides.

EL PROJECTE MEDEMPORION

Per ajudar a enfrontar amb èxit el futur dels mercats les ciutats de Torí, Barcelona

i Gènova, juntament amb *Conservatoria del Piemonte* i el *Conservatoire des Cuisines de la Méditerranée* lideren el projecte **MedEmporion**. El projecte pretén compartir idees i activitats, per crear vincles entre ells i identificar les millors solucions i models per als mercats del futur. En el marc de la iniciativa **MED** de la Unió Europea, El projecte crearà en els pròxims dos anys un marc i una xarxa de relació entre els mercats a la zona del Mediterrani per identificar i transferir les millors pràctiques en la gestió dels mercats, el comerç i la seva modernització ■

EL PROGRAMA MED

El programa **MED** és un programa transnacional de cooperació territorial europea.

Està finançat per la Unió Europea com un instrument de la seva política regional i del seu programa periòdic. El programa continua la tradició dels "programes europeus per a la cooperació" (abans Interreg). Està emmarcat dins l'objectiu "European territorial cooperation" del període 2007-2013. La finalitat del programa **MED** és finançar accions transnacionals tenint en compte les línies estratègiques comunitàries per a la cohesió, les estratègies nacionals d'estructures dels estats membres, les especificitats i les necessitats i potencials específics de l'espai mediterrani.

OBJECTIU PRINCIPAL

Convertir l'espai mediterrani en un territori capaç de competir internacionalment per tal d'assegurar el creixement i l'ocupació per a les properes generacions, tot donant suport a la cohesió territorial i intervenint activament en la protecció del medi ambient dins la lògica del creixement sostenible.

El programa **MED** ha definit quatre prioritats específiques, essent la quarta la prioritat on s'enquadra el nostre projecte (promoció d'un desenvolupament poli-cèntric i integrat de l'espai mediterrani). Dins d'aquest eix 4, el projecte **MedEmporion** s'emmarca en l'objectiu 4.2: enfortiment de la identitat i millora dels recursos culturals per a una millor integració de l'espai mediterrani ■

EL PROJECTE MEDEMPORION

MedEmporion és un projecte promogut per les ciutats de Barcelona, Torí, i Gènova, juntament amb la *Conservatoria del Piemonte* i el *Conservatoire des Cuisines de la Méditerranée* de Marsella en el marc de la iniciativa comunitària **MED** de la Comissió Europea, que el finança parcialment. El seu objectiu general és estudiar la importància dels mercats d'alimentació en l'àrea mediterrània i el seu paper en el desenvolupament econòmic i urbà. El projecte vol promoure un millor coneixement i valoració social dels mercats mediterranis i els productes locals que s'hi venen com a entitats fonamentals en la vida dels barris. I cerca la creació de xarxes entre els mercats per a fomentar la seva millora.

OBJECTIUS

- Identificació dels potencials comuns i valors dels mercats de la zona mediterrània com elements clau en el comerç de proximitat i l'articulació de les poblacions.
- Promoció dels aliments locals i promoció de la relació entre el camp i la ciutat: sostenibilitat, slow food, sobirania alimentària.
- Millora de la responsabilitat social de mercats en el seu àmbit natural.
- Creació d'una xarxa euro mediterrània per intercanviar bones pràctiques.

ACTIVITATS

- Organització de quatre festivals alimentaris (Food market Festivals) a Marsella, Torí, Barcelona i Gènova per difondre la realitat dels mercats mediterranis, els seus valors i els seus productes característics, entre el públic general i per promoure el contacte entre comerciants de mercat i els seus operadors.
- Desplegament de quatre programes pilot per testar noves estratègies per augmentar les accions de cohesió social i de responsabilitat social dels mercats.
- Desenvolupament de dos estudis acadèmics, un sobre la presència del

producte de proximitat en els mercats i un altre sobre els reptes i les oportunitats de mercats mediterranis.

- Creació d'una pàgina web dels mercats de la zona mediterrània.
- Publicació d'un Guia d'estàndards o normes de qualitat i un recull de normes de bona pràctica per millorar la gestió diària dels mercats.
- Edició d'un document de recomanacions adreçat a les autoritats europees i locals responsables dels mercats.

RESULTATS ESPERATS

- Informe de situació dels mercats de la mediterrània: dimensions, diagnòsi, identificació de bones pràctiques i oportunitats a través d'un estudi acadèmic.
- Conceptualització del marc mediterrani dels mercats alimentaris com a espai de relació, trobada, intercanvi, treball i recerca.
- Creació d'una xarxa de mercats de l'àrea mediterrània per a l'intercanvi de bones pràctiques entre operadors i comerciants.
- Creació d'un marc de treball i intercanvi comercial entre els mercats de les ciutats participants.
- La millora de la gestió dels mercats amb la transferència de bones pràctiques aconseguides a través de quatre programes pilot.
- Increment del pes dels mercats en l'agenda política
- Sensibilitzar sobre la importància dels productes frescos i els productes de proximitat en el mercat en el marc de les polítiques de salut, sobirania alimentària i medi ambient ■

ACTIVITATS

ESTUDIS

El projecte **MedEmporion** preveu la realització de dos estudis acadèmics per incrementar el coneixement sobre els mercats, la seva situació actual i els seus reptes de futur.

INFORME SOBRE ELS MERCATS A LA MEDITERRÀNIA

Aquest estudi es planteja una primera anàlisi de la situació actual dels mercats en l'àrea mediterrània. Analitzarà la seva realitat, els seus reptes i dificultats i assenyalarà les millors propostes i les solucions que s'estan donant per posar-los al dia. L'estudi es realitzarà amb un enfocament integrat, tenint en compte aspectes tècnics, l'economia, la integració social o la promoció turística.

ESTUDI SOBRE L'ORIGEN DELS PRODUCTES DEL MERCAT LOCAL

Aquest estudi analitzarà d'on vénen els productes i la forma de garantir un millor coneixement públic i valoració dels productes locals. L'estudi es planteja en el marc del debat sobre la sobirania alimentària.

PROJECTES PILOT

El projecte **MedEmporion** inclou l'organització i el desplegament de quatre projectes pilot, un en cadascuna de les ciutats que lideren el projecte.

El seu objectiu és testar noves estratègies per incrementar el vincle entre els mercats i la comunitat del seu barri i perquè siguin més actius com a instruments pedagògics i de cohesió i integració social. En altres paraules, es tracta d'aprofundir la seva responsabilitat social.

Cada projecte pilot està organitzat a nivell local, però els seus resultats i les activitats seran discutides i compartides per tots els socis **MedEmporion**.

Les activitats dels projectes pilots inclouen campanyes educatives, activitats culturals i accions de solidaritat.

FESTIVALS

Un dels grans esdeveniments i una de les principals activitats del projecte **MedEmporion** és l'organització de quatre festivals gastronòmics, un en cadascun de les ciutats que lideren el projecte: Torí, Barcelona, Marsella i Gènova.

La idea és que mentre es celebren, les ciutats visquin una autèntica festa mediterrània del gust i del sabor, estimulants el coneixement i difusió dels productes alimentaris locals i de la cuina mediterrània.

Els Festivals inclouen una àmplia gamma d'esdeveniments i activitats:

- Als mercats, els comerciants interactuaran amb els seus clients, cridant la seva atenció sobre la frescor i la qualitat dels productes que venen i la importància de l'alimentació local, els aliments frescos i saludables.
- Un veritable festival dels productes alimentaris, presentat directament pels productors permetrà als ciutadans obtenir un millor coneixement sobre els millors productes mediterranis.
- Xefs del Mediterrani ensenyaran la manera de cuinar els plats més famosos de la Mediterrània.
- Col·loquis amb la participació de productors, comerciants, autoritats i operadors del mercat serviran per presentar estudis, projectes pilot i altres actuacions que es duen a terme actualment per promoure i revitalitzar els mercats d'alimentació ■

PROJECTE MEDEMPORION

BARCELONA

Barcelona compta amb una xarxa de 46 mercats, 40 d'ells alimentaris, gestionats per l'Ajuntament, a través de l'IMMB (Institut Municipal de Mercats de Barcelona) amb la col·laboració activa dels comerciants i les seves associacions. La història dels mercats de Barcelona es remunta a l'època romana. Avui, estan immersos en un procés de modernització per actualitzar les seves estructures, la logística i els serveis. El procés de renovació transforma l'antic mercat en moderns centres comercials on els clients poden comprar d'un sol cop tot el necessari a la llar, els aliments i altres productes. El mercat tradicional es manté organitzat com la tradicional Plaça i es millora la característica atenció personalitzada. També creen nous serveis com el transport a domicili, targetes de fidelització i zones de connexió a internet sense fils.

TORINO

Entre altres peculiaritats Torí compta amb un gran nombre de mercats urbans. El més important d'ells és el mercat de Porta Palazzo, el veritable cor del centre històric de la ciutat que sempre ha estat una mescla de cultures. A més d'aquest, altres 46 mercats, grans i petits, ofereixen més del 60% de les fruites i hortalisses comercialitzades.

En particular, en els darrers anys, la ciutat de Torí s'ha convertit en el lloc d'excel·lència gastronòmica, amb el redescobriments de les tradicions i la col·laboració amb organitzacions, institucions i persones: Slow Food, el nou centre Eataly, l'exposició de Terra Madre en ocasió del Salone del Gusto de Torí i el Food Market Festival.

GENOVA

Gènova, capital de la regió de Ligúria té una població de 676.000 habitants. És anomenada la "ciutat de les ciutats" i la "ciutat dels contrastos", i també la "ciutat de la seu i les muntanyes". És avui una ciutat d'indústries i serveis, negocis d'artesania, en què diferents cultures han viscut sempre.

La gastronomia de la Ligúria i la de Gènova en concret mostren les característiques de sabor típic de la seva zona i de la creativitat de la seva gent. La gent de Gènova, de fet, tenen una cuina simple rica en verdures i herbes aromàtiques, amb un ampli ús de l'oli d'oliva: tot això ajuda a crear deliciosos i saborosos plats naturals i atractius.

CONSERVATOIRE DES CUISINES MÉDITERRANÉENNES

El *Conservatoire* va néixer el 1999 a la zona de Bouches-du-Rhône, després d'una decisió del Consell de Bouches-du-Rhône per crear una nova xarxa mediterrània dedicada al patrimoni culinari, turístic i cultural dels països de la Mediterrània: «Le Conservatoire International des Cuisines Méditerranéennes» (CICM).

El seu objectiu principal és enfortir la preservació i promoció de productes alimentaris i la cuina mediterrània. El *Conservatoire* també dóna suport al desenvolupament de l'agricultura sostenible i el turisme sostenible, i pren mesures en matèria d'educació alimentària.

CONSERVATORIA DEL PIEMONTE

La *Conservatoria delle Cucine Mediterranee* del Piemonte és una associació sense ànim de lucre que té per objectiu la recerca i la promoció dels productes alimentaris locals, els mercats, la cuina de qualitat, i en general l'herència culinària i el desenvolupament del turisme cultural als països mediterranis. La seva activitat dóna una atenció particular a l'agricultura orgànica i mediambientalment sostenible, a la qualitat alimentària i la relació equilibrada entre sostenibilitat preu-qualitat del menjar com part del concepte global de sostenibilitat mediambiental.

Els seus objectius generals són: donar suport a la producció de tècniques dissenyades per conservar recursos de biodiversitat i naturals, pràctiques d'agricultura i conreu mediambientalment amistoses i l'agricultura biològica. Dedicuem una atenció particular als recursos de les muntanyes i turons, principalment a causa del seu caràcter fronterer.

MedEmporion
BARCELONA · TORINO · MARSEILLE · GENOVA

Av. Icària, 145-147, 4a pl
08005 Barcelona
Tel. (+34) 93 402 70 00

www.medemporion.eu
medemporion@medemporion.eu